

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра теорії і практики журналістики

Затверджено

На засіданні кафедри теорії і практики журналістики факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 8 від 15.04.2026 р.)

Т.в.о. завідувача кафедри –
кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
ШАЙДА Н.К

Силабус з навчальної дисципліни

«ЛОГІКА ДОСЛІДЖЕНЬ МЕДІА»,
що викладається в межах ОПП (ОНП) «Журналістика»
третього (аспрантського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності С7 Журналістика

Львів, 2026

Назва дисципліни	Логіка досліджень медіа
Адреса викладання дисципліни	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра теорії і практики журналістики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини. Спеціальність – С7 Журналістика
Викладачі дисципліни	Партико Зіновій Васильович, д-р філол. наук за спец. «Журналістика», професор кафедри теорії і практики журналістики; ...
Контактна інформація викладачів	partyko@ukr.net Можливі онлайн-консультації через Viber, Zoom або подібні ресурси. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Консультації з курсу відбуваються	Середа, 12.00-16.00 год. (вул. Генерала Чупринки, 49, ауд.109), а також – у день проведення лекцій/лабораторних занять (за попередньою домовленістю зі студентами).
Сторінка дисципліни	https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/Socialni_komunikaciyi-ta-komunikatsiini-tekhnohii.pdf
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Логіка досліджень медіа» є вибірковою зі спеціальності С7 «Журналістика», яка викладається у <i>четвертому семестрі аспірантської програми</i> в обсязі 3 кредити (за Європейською кредитно-трансферною системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Логіка досліджень медіа» пропонує виклад матеріалу про історичні, теоретичні й методологічні засади традиційної (формальної, або двозначної), багатозначної, ймовірнісної, модальної логіки щодо таких форм мислення як поняття, вислови, виводи; висвітлюються питання доказової аргументації, а також еристики; наводяться й характеризуються типові логічні помилки в медіа.
Мета та цілі дисципліни	Мета дисципліни: усталити основні схем мислення, які в процесі виведення дають істинний результат (на противагу тим схемам, які використовують у рекламі, громадських зв'язках, інформаційних війнах і в процесі виведення можуть давати хибний результат).

**Література
для вивчення
дисципліни**

Основна

1. Архипова Є.О. Логіка [Текст]: навч. посіб. / Є. О. Архипова, В. Д. Піхорович, О. О. Потіщук, – Дніпропетровськ. : «Середняк Т. К.». – 183 с.
2. Конверський А. Є. Критичне мислення : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 344 с.
3. Конверський А. Є. Традиційна логіка : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 452 с.
4. Карамішева Н. В. Логіка (теоретична і прикладна) : навч. посібник. Київ : Знання, 2011. 456 с.
5. Партико З. В. Логіка (теоретичні основи та прикладне застосування в мас-медіа) : підручник. Київ : Видавництво „Ліра-К”, 2018. 332 с.
6. Тофтул М. Г. Логіка : підручник. Київ : Академія, 2008. 400 с.

Додаткова

7. Дуцяк І. З. Логіка : підручник. Київ : Знання, 2010. 406 с.
8. Марценюк С. П. Короткий нарис з історії логіки : навч. посібник. Київ : [Б. в.], 1995. 160 с.
9. Павлов В. І. Логіка у запитаннях, відповідях і аргументаціях : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 408 с.
10. Партико З. В. Логіка : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 352 с.
11. Повторєва С. М. Логіка. Львів : Магнолія 2006, 2010. 188 с.
12. Хоменко І. В. Логіка: теорія та практика : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
13. Bergmann, M., Moor, J., Nelson, J. The Logic Book. 6th ed. New York : McGraw-Hill Education, 2014.
14. Copi, I. M., Cohen, C., McMahon, K. Introduction to Logic. 14th ed. New York : Pearson Education, 2014. xvii, 665 p.
15. Hurley, P. J. A Concise Introduction to Logic. 11th ed. Belmont, CA : Cengage Learning, 2018.
16. Smith, N. J. J. Logic: The Laws of Truth / Nicholas J. J. Smith. Princeton, NJ : Princeton University Press, 2012. xiv, 528 p.

Довідкова

17. Тофтул М. Г. Логіка: словник-довідник. Київ : Академія, 2012. 312 с.

Збірники завдань, практикуми

18. Бовтач С. В., Карамішева, Н. В. Збірник логічних завдань для студентів філософського факультету. 2-ге вид., доп. Львів : Ліга-Прес, 2017. 120 с.
19. Хоменко І. В. Логіка в задачах : підручник. Київ : Четверта хвиля, 1998. 284 с.

Методичні матеріали

20. Методичні матеріали для виконання контрольної роботи з дисципліни «Логіка досліджень медіа» для студентів спеціальності «Журналістика» / З. В. Партико. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2026. X с.

	<p>Корисні ресурси: Бібліотеки: Академія української преси. URL: http://www.aup.com.ua/ Бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: https://www.lnulibrary.lviv.ua/ Бібліотека українських підручників. URL: https://pidru4niki.com/ Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: http://nbuv.gov.ua Підручники онлайн. URL: http://textbooks.net.ua/</p>
Тривалість дисципліни	90 год. (4-й семестр)
Обсяг дисципліни (див. навч. план)	Денна форма: 90 години, з яких 32 годин лекційні, 16 години практичних занять і 42 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Дисципліна передбачає формування такої <i>інтегральної компетентності</i>, як здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що вимагає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.</p> <p>Дисципліна формує такі <i>загальні компетентності</i>, як:</p> <ul style="list-style-type: none"> ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою. <p>У результаті вивчення дисципліни формуються такі <i>спеціальні компетентності</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> СК02. Здатність формувати інформаційний контент. СК03. Здатність створювати медіапродукт. СК04. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність. <p><i>Програмними результатами</i> навчання є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук <p>У результаті вивчення дисципліни студент повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>знати</i>: історію розвитку логіки, поняття істинності, закони логіки, одиниці логіки й відношення між ними, правила класифікування й означення понять, основні правила виведення знань (дедуктивні, індуктивні, традуктивні), основи аргументування й еристики; — <i>вміти</i>: перевіряти правильність означень понять і класифікацій; з'ясувати істинність тверджень; виконувати редукцію тексту; перевіряти правильність виведень (у межах двозначної, багатозначної, ймовірнісної та модальних логік); перевіряти правильність аргументацій та визначати коректність суперечок.

Ключові слова	Логіка, закони, поняття, вислови, твердження, виводи, істинність, правильність, аргументованість, суперечка
Формат курсу	Очний (для стаціонару)
Підсумковий контроль, форма	Підсумок (іспит) у кінці семестру. Оцінка складається з балів, набраних за виконання завдань, продемонстрованих на практичних заняттях (50%), та балів за іспит (50%).
Пререквізити	Для вивчення дисципліни студенти потребують базових знань з української мови, шкільної математики, ерудиції (на рівні магістра), необхідних для сприйняття понятійного апарату сучасної логіки.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, практичні заняття, індивідуальні завдання, дискусії, презентації.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор, електронна указка.
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводитиметься за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Відвідування занять: 10 балів (0,4 бала за одне заняття)¹ ● Поточний контроль на практичних заняттях: 2 бали за кожне з 8 занять (= 16 балів) ● Контрольна робота: 24 бали <p><i>Разом: 50 балів</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Іспит (письмовий) — 50 балів <p>Підсумкова максимальна кількість балів _____ 100 _____</p>
Завдання для контрольної роботи	Підібрати приклади з логічними помилками з текстів медіа у поняттях (класифікування, означення), висловах, виводах, аргументаціях, суперечках (детальніше див. методичні матеріали).
Питання до заліку чи екзамену.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальність вивчення дисципліни для медіа. Основні проблеми логіки 2. Історія розвитку логіки; 3. Об'єкт, предмет і мета логіки; 4. Методи логіки; 5. Визначення та функції логіки; 6. Складові логіки; 7. Логіка в системі наук; 8. Семіотичний характер логіки. Будова знака 9. Логічно можливі світи; 10. Поняття істини, правди, правильності й достовірності. Концепції істинності; 11. Аксиоми логіки; 12. Визначення та особливості законів логіки; 13. Закон несуперечності; 14. Закон тотожності; 15. Закон вилученого третього; 16. Закон достатньої підстави; 17. Логічні операції

¹ Положення про відпрацювання пропущених лабораторних та практичних занять ЛНУ ім. І. Франка.

18. Імена й операція іменування;
19. Ознаки об'єктів;
20. Поняття та їх означення;
21. Види понять;
22. Відношення між поняттями;
23. Обмеження й узагальнення понять;
24. Будова і види означень;
25. Правила визначення понять;
26. Необхідність, джерела отримання і перевірка означень;
27. Операція поділу понять;
28. Правила поділу понять;
29. Класифікування і систематизування об'єктів
30. Загальна характеристика висловів;
31. Прості твердження;
32. Визначення, будова й види тверджень;
33. Види екзистенційних й атрибутивних тверджень;
34. Відношення між атрибутивними твердженнями;
35. Розподіленість понять в атрибутивних твердженнях;
36. Заперечення твердження;
37. Джерела перевірки істинності тверджень;
38. Складні твердження (твердження зі сполучником І та АБО; ЯКЩО... ТО й ЕКВІВАЛЕНТНО);
39. Будова й види запитань
40. Відповіді та їх види
41. Поняття про вивід;
42. Смысловий і несмысловий зв'язок між твердженнями;
43. Види виводів;
44. Безпосередні виводи;
45. Силогізми;
46. Силогістичні виводи;
47. Розділово-категоричні виводи;
48. Суто розділові виводи;
49. Умовно-категоричні виводи;
50. Суто умовні виводи;
51. Умовно-розділові виводи;
52. Виводи з часткою НЕ, зі сполучником І; АБО; ЯКЩО... ТО; ЕКВІВАЛЕНТНО;
53. Таблиця істинності. Перетворення сполучників;
54. Багатозначні (3- і 4-значні) логіки, їх загальна характеристика
55. Особливості й види імовірнісної логіки
56. Будова індуктивного виводу
57. Види й правила контролю індуктивних виводів
58. Повна індукція
59. Неповна популярна індукція
60. Неповна наукова індукція
61. Будова й виводи за традукцією (аналогійні виводи)
62. Інші силогістичні імовірнісні виводи
63. Поняття модальної логіки
64. Каузальна логіка
65. Деонтична логіка
66. Аксиологічна логіка
67. Логіка дії
68. Логіка змін
69. Логіка переваг

	70. Поняття аргументації; 71. Будова аргументацій; 72. Види аргументацій; 73. Аргументи та їх види; 74. Пошук і добір аргументів; 75. Емпіричні й теоретичні аргументи; 76. Контекстуальні й ціннісні аргументи; 77. Псевдоаргументи; 78. Перевірка аргументів; 79. Види прямого й непрямого доведення; 80. Спростування; 81. Правила аргументування; 82. Підвищення переконливості аргументацій.

Політика освітньої компоненти

Політика щодо академічної доброчесності

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності Закону України «Про академічну доброчесність» № 10392 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>) та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача при вивченні освітньої компоненти (правила поведінки на заняттях, користування засобами електронного зв'язку, тощо). Так, наприклад, недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, заборона використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань (в тому числі засобами електронного зв'язку), при використанні інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач має вказати джерело, використане під час виконання завдання, тощо.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в наукових дослідженнях;
- *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються наукових досліджень.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (модульний контроль, іспит тощо);
- повторне проходження відповідної освітньої компоненти освітньо-професійної програми.

Політика щодо відвідування

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку університету та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом, дотримуватися етичних норм поведінки.

Наприклад: Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, працевлаштування, відрядження, стажування, карантин тощо) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням з викладачем.

Політика щодо перескладання

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни. Відповідно до положення «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» кожне лабораторне, семінарське та практичне заняття оцінюється. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані здобувачем вищої освіти у встановлені викладачем терміни.

Політика щодо дедлайнів

Викладач може встановлювати конкретні терміни виконання завдань. У разі недотримання (без поважних причин) термінів виконання здобувачем викладач може здійснювати оцінювання на нижчу оцінку (10%).

Політика щодо апеляцій: здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про апеляцію».

Політика щодо конфліктних ситуацій:

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості

	на здобуття істинного наукового знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення...».
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості дисципліни буде надано по завершенню курсу.

Схема дисципліни «Логіка досліджень медіа»

10 , 11 тиждень	Тема 7. Багатозначні та ймовірнісна логіки Особливості імовірнісної логіки; Види імовірнісних виводів; Індуктивні виводи; Будова індуктивного виводу; Види й правила контролю індуктивних виводів; Повна індукція; Неповна популярна індукція; Неповна наукова індукція; Традуктивні (аналогійні) виводи; Силогістичні імовірнісні виводи; Гіпотези	Лекція	[1-6, 10, 20]	3. Підготувати відповіді на питання пунктів плану, розглянутих на лекційному занятті. Розшукати в повідомленнях українських медіа по два приклади з помилками у простих і складних виводах. Дати пояснення наявності помилок у прикладах (див. методичні матеріали).	1 тиждень
2 год.		Практичне заняття			
12, 13 тиждень	Тема 8. Модальні логіки Темпоральна логіка; Алетична логіка; Епістемічна логіка; Деонтична логіка; Аксиологічна логіка; Каузальна логіка; Логіка дії; Логіка змін; Логіка переваг; Інші модальні логіки	Лекція	[1-6, 10, 20]	4. Підготувати відповіді на питання пунктів плану, розглянутих на лекційному занятті. Розшукати в повідомленнях українських медіа по два приклади з помилками у простих і складних виводах. Дати пояснення наявності помилок у прикладах (див. методичні матеріали).	1 тиждень
4 год.		Практичне заняття			
2 год.					

14, 15 тиждень	Тема 9. Аргументація Поняття аргументації; Будова аргументацій; Види аргументацій; Аргументи; Види аргументів; Пошук і добір аргументів; Емпіричні аргументи; Теоретичні аргументи; Контекстуальні аргументи; Ціннісні аргументи; Псевдоаргументи; Перевірка аргументів; Пряме доведення; Непряме доведення (апагогічне, розділове); Спростування; Правила аргументування; Підвищення переконливості аргументацій	Лекція	[1-6, 20]	1. Підготувати відповіді на питання пунктів плану, розглянутих на лекційно-му занятті. 2. Розшукати в повідомленнях українських медіа по два приклади з помилками в аргументаціях. Дати пояснення наявності помилок у прикладах (див. методичні матеріали).	1 тиждень
4 год.		Практичне заняття			
2 год.					
16 тиждень	Тема 10. Еристика (теорія суперечки) Суперечка як різновид аргументації. Види суперечок. Характеристика основних видів суперечок. Правила ведення суперечок. Методи ведення суперечок (коректні, некоректні). Стратегія і тактика суперечки. Як не можна сперечатися.	Лекція	[1-6, 20]	1. Підготувати відповіді на питання пунктів плану, розглянутих на лекційно-му занятті. 2. Розшукати в повідомленнях українських медіа по два приклади з помилками в суперечках. Дати пояснення наявності помилок у прикладах (див. методичні матеріали).	1 тиждень
2 год.		Практичне заняття			
1 год.					

Розробив

проф. З. В. Партико

